

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, SAUSIO – JANUARY 29, 2010 Vol. CI Nr. 19 Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-28-10

PERIODICALS

Prezidentas B. Obama skaitė metinį pranešimą

B. Obama pripažino, kad jam pirmieji prezidentavimo metai buvo nelengvi. **SCANPIX** nuotr.

Washington, DC, sausio 28 d. (Reuters/ELTA) – Sausio 27 d. savo pirmą metinį pranešimą Kongrese skaitęs Jungtinių Valstijų prezidentas Barack Obama pareiškė, kad jo svarbiausi uždaviniai yra naujų darbo vietų kūrimas ir sveikatos apsaugos sistemos pertvarka. Šią pertvarką prezidentas tikisi įvykdyti, nepaisant kilusio pasipriešinimo ir demokratų pralaimėjimo senatoriaus rinki-

muose Massachusetts valstijoje.

„Naujų darbo vietų kūrimas turi 2010 m. tapti svarbiausia užduotimi“, – pareiškė B. Obama. Nedarbo lygis Jungtinėse Valstijose jau pasiekė 10 proc., kas leidžia priekaištauti valdančiajai partijai prieš lapkritį vykšančius Kongreso rinkimus.

B. Obama pripažino, kad yra padaręs klaidų ir kad jam pirmieji prezidentavimo metai buvo nelengvi. Tačiau jis pažadėjo nesitraukti tol, kol nepakeis Washington nusistovėjusios tvarkos ir nepasieks, kad būtų įgyvendinti ambicingi įstatymų projektai.

B. Obama pažadėjo sugriežtinti finansų sistemos reguliavimą ir neleisti Wall Street vertėivoms imtis rizikingų operacijų. Prezidentas taip pat pažadėjo ištraukti šalį iš „giliausios finansinės duobės“ griežtai kontroliuojant biudžeto išlaidas ir išaldant dalį vyriausybinių programų, kas jau ateinančiais finansiniais metais leis sutaupyti maždaug 20 mlrd. JAV dol. **Nukelta į 7 psl.**

Parlamentinis tyrimas nedavė galutinio atsakymo

Vilnius, sausio 28 d. (BNS) – Jungtinių Tautų (JT) specialistai pasveikino Lietuvoje atliktą parlamentinį tyrimą dėl galimai veikusios Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimų, tačiau pažymi, kad jis nedavė galutinio atsakymo.

JT specialistai teigia, kad jų atliktas tyrimas netiesiogiai patvirtina, jog Lietuva 2004 m. buvo įtraukta į

slaptą JAV sulaikymo programą. Teigdami tai JT specialistai mini skrydžius iš Afganistano į Vilnių.

„Planuose skrydžiams į Vilnių paprastai būdavo kaip kelionės tikslas nurodomi oro uostai visai kitose šalyse, neminint Lietuvos oro uostų kaip atsarginės ar tikslinės nusileidimo vietos“, – rašoma JT ataskaitoje.

Ataskaitoje teigiama, kad dauge-

lis CŽV sulaikytų žmonių buvo perduota į Etiopijos, Džibučio, Egipto, Jordanijos, Maroko, Pakistano ir Sirijos kalėjimus, kai kurie buvo nugabenti į Jungtinių Valstijų sąjungininkių – Lenkijos, Tailandu ir Rumunijos izoliatorius. Vis dėlto specialistai nemini Lietuvos tarp šalių, kuriose buvo laikomi JAV žvalgybos tarnybos sulaikyti asmenys.

Premjeras Amerikoje į Lietuvą kvies ateiti ir „Facebook“

Vilnius, sausio 28 d. (ELTA) – Rengiama premjero vadovaujama savaitę trukianti viešnage JAV, skirta Lietuvos Vyriausybės ilgalaikių investicijų politikos skatinimui, darbo susitikimams su galimais investuotojais, JAV aukštųjų technologijų ir informacinių technologijų bendrovių vadovais.

Ministro pirmininko Andriaus Kubiliaus vadovaujama delegacija į JAV atvyks sausio 31 d. Kartu su Vyriausybės vadovu į savaitės trukmės viešnągę vyks finansų ministrė Ingrida Šimonytė, premjero patarėjai Virgis Valentinavičius ir Mykolas Majauskas, Lietuvos ekonominės plėtros agentūros, Užsienio reikalų ministerijos atstovai. Washington, DC prie delegacijos ketina prisijungti parlamentaras Emanuelis Zingeris.

Apsilankymo metu planuojama susitikti su „Oracle“ prezidentu, CISCO, kompiuterių gamintojų HP, IBM viceprezidentais ir socialinio tinklalapio „Facebook“ atstovu.

Nukelta į 6 psl.

Jurgos Ivanauskaitės premija – Renatai Šerelytei

Rašytoja Renata Šerelytė. **Jono Kuprio** nuotr.

Vilnius, sausio 28 d. (ELTA) – Antroji Jurgos Ivanauskaitės premija bus įteikta rašytojai, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorei Renatai Šerelytei už romaną „Mėlynbarzdžio vaikai“.

3,000 litų premija ir diplomai bus įteiktas vasarį, minint trečiąsias Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatės, rašytojos, dailininkės J. Ivanauskaitės mirties metines.

Jos vardo literatūros premija už lietuvių literatūros kūrinį, atitinkantį formuluotę „Už laisvą, atvirą ir drąsą kūrybinę raišką“, išleista per dvejus praėjusius kalendorinius metus, skiriama autoriui, ne vyresniam kaip 45-erių metų amžiaus. Tokia amžiaus riba pasirinkta pabrėžiant ryšį su J. Ivanauskaite, kuri Anapilin išėjo sulaukusi 45-erių.

Šių metų premijos laureatą išrinko komisija, kurios pirmininkas – J. Ivanauskaitės kūrybos paveldo centro narys, kultūrologas, rašytojas Vytautas Rubavičius. Dešimties asmenų vertinimo komisijoje, be kitų, – Rasa Drazdauskienė, Aleksandra Fomina, Giedrė Kazlauskaitė, Edita Mildažytė.

J. Ivanauskaitės premija bus įteikta Vilniaus knygų mugėje vasario mėnesį.

Pirmoji J. Ivanauskaitės premija pernai paskirta Kristinai Sabaliauskaitei už romaną „Silva Rerum“. Autorė dalį pinigų paaukojo krūties vėžio prevencijos projektui „Nedelsk“.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Š. Marčiulionis pasiūlytas į NBA Šlovės muziejų

Vilnius, sausio 28 d. („Lietuvos rytas“) – Lietuvos krepšinio legenda Šarūnas Marčiulionis pasiūlytas į Šiaurės Amerikos Nacionalinės krepšinio asociacijos (NBA) Šlovės muziejų. Aštuonerius metus pajėgiausioje pasaulio krepšinio lygoje praleidusio lietuvio indėlis įvertintas ne tiek už pasiekimus krepšinio aikštėje, o dėl nuopelnų už aikštės ribų.

Š. Marčiulionis NBA žaidė 1989–1997 m. ir per rungtynes pelnydavo vidutiniškai po 12,8 taško. Lietuvis atstovavo „Golden State Warriors“, Seattle „SuperSonics“, Sacramento „Kings“ ir Denver „Nuggets“ klubams.

Šiame numeryje:

- Sportas. Futbolas. Pasaulio sporto naujienos. ŠALFASS praneša (p. 2, 8)
- Stalinizmas Rusijos vadovų lūpomis (p. 3)
- K. Girniaus skiltis (p. 3)
- Didieji chorai įpusėjo ruoštis IX Dainų šventei (p. 4)
- Grižtant į lietuvišką Chicago (p. 5)
- V. Adamkaus dėmesys sportui nemažėja (p. 5)
- Atsiminimai (157) (p. 9)
- Išleista knyga apie katalikišką „Židinio“ draugiją (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.46 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Didieji chorai įpusėjo ruoštis IX Dainų šventei

NIJOLĖ BENOTIENĖ

Pasibaigus metams, kiekvienam chorvedžiui(ei) reikia ne tik ištiesus kaklą apžvelgti, kiek tuščių kėdžių repeticijos metu yra, bet ir ausis ištempus išgirsti kiekvieną dainininką, besiruošiantį artėjančiai dainų šventei Toronto mieste, Kanadoje.

IX Dainų šventė Toronte, pradėta organizuoti prieš trejus metus, tuoj pragys tūkstantinio choro balsais, o kad visi trauktų tą pačią gaidą, juos visus styguoja chorų vadovai. Pirmiausia pasižiūrėkime, kaip toli programai ruošiantis yra nukeliavę didieji chorai: Toronto „Volungė“ ir Clevelando „Exultate“. (Čikagos „Dainava“ tikriausiai buvo tiek paskendusį dainų garsuose, kad mano „spaudos šauksmo“ šį kartą neišgirdo.)

Prie „Volungės“ prisijungė nauji 47 dainininkai

Dalia Viskontienė vis pasidžiaugia, kad kiekvieną penktadienį, kai repetuoja masinis-jungtinis Toronto dainų šventės choras, būna bent vienas geras akordas, kurį išgirdę net patys dainininkai nustemba. Pradedus naujiems metams, reikia tikėtis, kad tų gražiai skambančių akordų padaugės.

Volungietė L. Underienė džiaugiasi, kad „prie choro ‘Volungė’ prisijungė dar 47 dainininkai, kurie pasiryžę dirbti visus metus ir dalyvauti būsimoje Dainų šventėje“. „Repetuojame kiekvieną penktadienį po 1,5 val., bet už tai po repetacijos turime progos pabendrauti ir pasivaikinti saldumynais“, – džiaugėsi choristė.

„Exultate“ ruoštis pradėjo nuo ypatingos giesmės

Prasidėjus veiklos sezonui, buvo įdomu sužinoti, kurias dainas, kurių būsimos šventės programoje platus pasirinkimas, chorų vadovai ėmė ruošti pirmiausia. „Pradėjome dainuoti vieną nuo kitos gana skirtingas dainas, – sako Rita Kliorienė. – Mes buvome savo choro 25-mečio proga giedoję J. Govėdo ‘Viešpaties pasaulis’, ir šiaip mūsų choras yra nemažai giedojęs jo kūrinį, be to, praaijtyje teko dirbti su a. a. Jonu, todėl jo giesmės turi ypatingą vietą mūsų širdyse. Nuo jos ir pradėjome šį naują kelią į dainų šventę Toronte.“

Nors J. Govėdo dainą „Exultate“ dainininkai mokėjo, atėjus naujiems nariams, anksčiau paruoštą kūrinį reikėjo mokytis ir vėl. „Mūsų chorą dabar sudaro 44 žmonės, iš jų 8 yra nauji ar buvę nariai, kurie prisijungė Dainų šventei. Esame labai laimingi dėl naujai įsijungusių narių į mūsų gretas – jie įnešė į chorą daug naujos energijos ir entuziazmo“, – džiaugiasi „Exultate“ choro vadovė R. Kliorienė.

Dainavimas ne tik pakelia ūpą, bet ir ramina

Labai džiugu, kad Toronto jungtinį chorą sudaro arti 100 dainininkų, o paslaptį, L. Underienei padedant, kaip D. Viskontienė sugebėjo sutraukti tokį būrį dainuojančių, nusprendžiau pagarsinti ir spaudoje: „Ji mokina mus mankštintis, pasakoja pasakas, turime įsivaizduoti visokiausius atvejus, pvz., kad lūpomis

„Volungės“ vadovė D. Viskontienė ir „Exultate“ vadovė R. Kliorienė.

Iš Dainų švenčių archyvo

bučiuojamės ar kad esame žuvytės ar laukiniai kalakutai. Humoro pas mus netrūksta penktadienio vakarais, o kai kurioms dainoms jo tikrai reikia“, – baigia L. Underienė.

Iki dainų šventės liko nedaug laiko, taigi, pusė repertuaro turėtų būti jau paruošta mintinai. Kai kurie chorai, pradėję dirbti laiku, pusę darbo jau atliko. „Repeticijas pradėjome ruošdami dainą ‘Dainos sparnais’, kuri maloni, melodinga, perteikia visos šventės pavadinimą – ‘Daina aš gyvenu’. Viena Toronto jungtinio choro dainininkė pasakojo, kad naktį, kai negalėjo miegoti, 4 val. ryte įsijungė šios dainos įrašą. Besiklausant ji ne tik stipriau pramoko savo partiją, bet dainos melodija ją nuramino, maloniai nuteikė ir ji vėl galėjo užmigti“, – apie draugę pasakoja L. Underienė. Tai dar vienas plusas, dėl kurio verta lankyti penktadienio repeticijas Toronte.

R. Kliorienės daina „Dainos sparnais“ neatsitiktinai yra parašyta dainingai ir įdomiai. Besiklausant jos išgyja nemigos, galvos skausmai ar kitos ligos. Choristai iki šventės tikrai visų dainų visas gydomasias galias žinos. O kad Ritos dainos yra širdį raminančios, ji pati pasakoja: „syki išspausdinus naujus kūrinius, nebėra kaip jų keisti ar tobulinti, todėl vis stengiuosi naujai parašytą kūrinį ‘išbandyti’ su savo choru. Kaip gera turėti galimybę išgirsti, kaip nauja daina skamba tikrais balsais, o ne tik ‘ant popieriaus’. Todėl dar praeitais metais, su savo choru ėmiau ‘išbandyti’ šiai šventei naujai parašytas dainas, tarp jų ‘Dainos sparnais’, taip pat ir ‘Stoviu aš parimus’. Dabar jas mokomės rimčiau.“

Pusė programos – jau įveikta

Be abejo, kiekvienoje repeticijoje būna ir lengvesnių dainų. Toronto jungtinis choras atsigaua dainuodamas R. Kliorienės harmonizuotas dainas „Tūkstantis žingsnelių“,

„Saulutė tekėjo“. O clevelandiečiai verčia dainorėlio lapus iš eilės: „Imame dainas pagal eilę, pagal kurią jos bus dainuojamos šventėje: ‘Aušros žvaigždė’, ‘Linai’, ir mokomės, kad iki šventės viską tikrai būtume išmokę, nieko nepraleidę. Dar kelios ir būsime perėję visas dainas iki ‘pertraukos’“, – rašo R. Kliorienė.

Šie pokalbiai vyko lapkričio pabaigoje, todėl ir Toronto, ir Clevelando dainininkai iki dabar tikrai moka visas dainas iki šventinio koncerto pertraukos.

Daugiausia dėmesio reikalauja R. Biliūno daina

Seminaro metu visi vadovai supratome, kad daugiausia dėmesio, darbo ir pasiruošimo reikės naujai dainai „Nebuvo tai žemė“. Įvairių atsiliepiimų ir dabar girdime. „Sunkiausia, be abejo, yra Rimo Biliūno ‘Nebuvo tai žemė’, – pritaria „Exultate“ vadovė R. Kliorienė, – bet ji baigiamoji ir ją tikrai turime gerai išmokti, kad pabaiga būtų didinga, kaip kompozitorius ją parašė! Todėl, kad ji sunkesnė, ir užtruks ilgiau, kol išmoksime. Planuojame ją artimoje ateityje pradėti mokytis.“

Jeigu clevelandiečiai dar lapkričio mėnesį tik galvojo pradėti repetuoti savo žemiečio R. Biliūno dainą, tai Torontas, matyt, daugiau besijaudindamas, ar spės išmokti sudėtingą ritmą, ją pradėjo mokytis iš

anksto. „Pradedant mokytis ‘Nebuvo tai žemė’ Dalia norėjo įsitikinti, ar mes mokame skaičiuoti. Tai iki šiol trepsime kojomis, plojame rankomis, pliauškiname blauzdas, ir net nenoriu galvoti, ką toliau darysime, bet vis kalame tą sudėtingą dainos ritmą. Tačiau turime neabejotinos vilties, kad tas dalis išmoksime puikiai, nes žinome, kad tai bus labai įspūdinga visos šventės pabaiga. Todėl varome toliau“, – su entuziazmu baigia L. Underienė, ilgametė „Volungės“ dainininkė.

„Norėčiau pridėti, kad turėtų būti įspūdinga ne tik šios baigiamosios dainos muzika, bet ypatingą reikšmę turėtų visiems turėti dainos žodžiai. Jie kalba į širdis visų, kuriems Lietuva yra svarbi gyvenimo dalis, nors jie gyvena toli nuo jos krantų. O kad publika susipažintų su minėtais žodžiais ir patirtų šios dainos didingumą, kviečiu atvykti į šventę!“, – kviečia R. Kliorienė.

Šventė bus ypatinga ir savo repertuaru, ir šventės scenarijumi, ir tuo, kad ji ruošiamą Toronte, Kanadoje. Iš visų buvusių 9 dainų švenčių šioji mūsų krašte ir mieste yra tik antroji. Reikia didžiutis mūsų savanoriais vadais ir organizatoriais, mūsų dainininkais ir šventės rėmėjais, visais mūsų pagalbininkais ir šventei besiruošiančiu tūkstantiniu dainininkų choru, kuris neša šventės šūkį: „Daina aš gyvenu“.

MARGUTIS II

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIJO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ
nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

Tel. 773-476-2242 **AMERIKOS LIETUVIŲ RADIJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI INTERNETU www.wcev1450.com**

GRĮŽTANT Į LIETUVIŠKĄ CHICAGĄ

DONATAS JANUTA

Dar vieną dukrą, Andrytę, reikia išleisti į universitetą. Ji nori apžiūrėti University of Chicago. Tai proga ir man aplankyti miestą, kuriame gyvenau prieš 50 metų. Andrytė bus mano ketvirta dukra, kuri išskrenda į platųjį pasaulį. Dabar, kaip ir kiekvieną kartą, truputį liūdna. Prarandi vaiką. Gerai, kad dar liks namie 10 metųuk Orintutė, kuri tik 5-tą skyrių lanko.

Pirmiausia iš San Francisco išskridome į Detroitą apsidairyti University of Michigan, Ann Arbor. Išsėdome į lėktuvą 10:45 val. ketvirtadienio vakarą, nusileidome Detroito 6:45 val. penktadienio ryte. Be miego buvome tą dieną lyg zombiai – prisikėlę numirėliai. Bet nieko tokio, nes po to, kai buvau viską sutvarkęs, užmokėjęs už skrydį, Andrytė pranešė, kad jos University of Michigan nedomina. Bet buvo per vėlu atsisakyti, tai vis tiek apžiūrėjome universitetą. Andrytė nutarusi, kad ji nori didmiesčio blizgesių („glitz“), kurių New Yorkas, Chicago ir Los Angeles turi apščiai, bet Ann Arbor jaučiasi „deficitas“.

Vėliau, tą patį penktadienį, iš Detroito skridome į Chicago. Atsikėlę šeštadienį tą dieną praleidome važinėdami po lietuvišką Chicago. Pasišamdziau mašiną su vairuotoju. Andrytei padarė įspūdį, kad Chicagoje ir limuzino vairuotojas buvo lietuvis – Gerardas Žemaitis. Nors šis Žemaitis ne iš Žemaitijos, vis tiek punktualiai, tvarkingai ir pareižingai mus vėžino visas dienas.

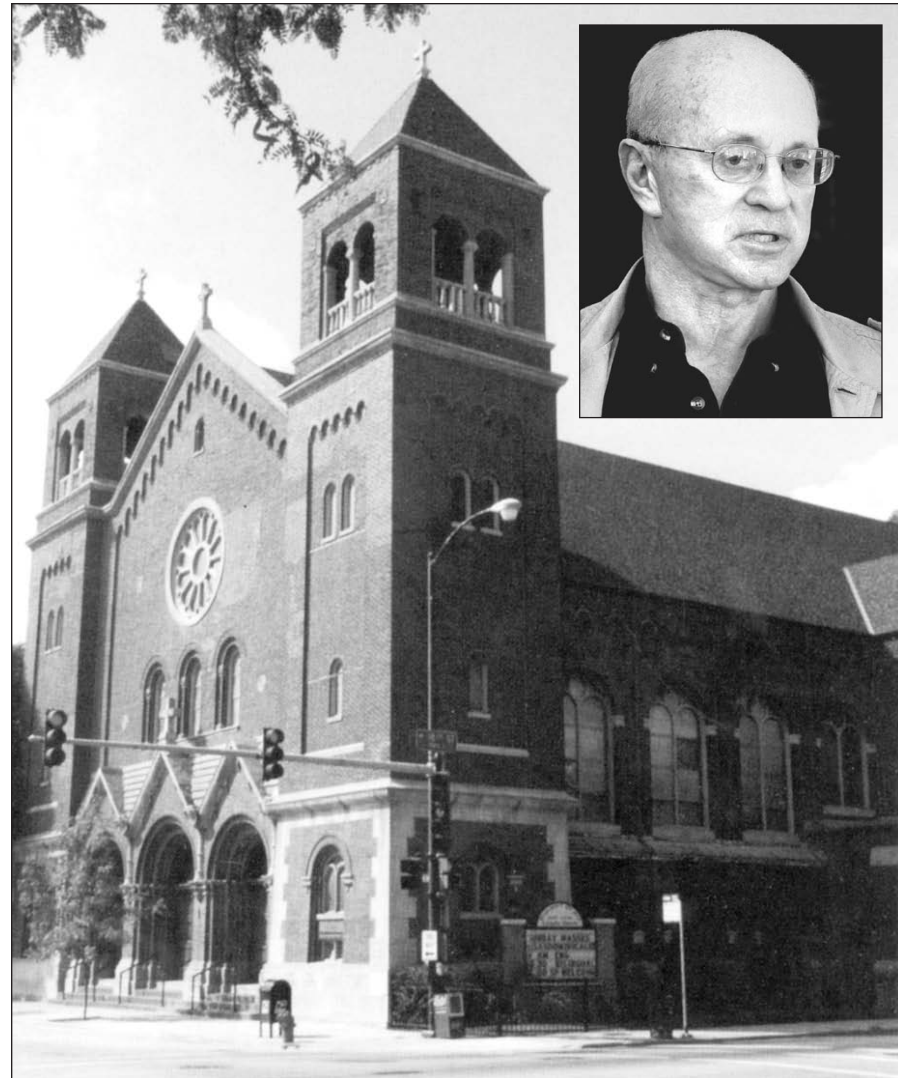
Trumpai sustojome Cicero Šv. Antano bažnyčioje, kur užtikome kun. Kęstutį Trimaką, sakantį pamokslą prie karsto. Dar vienas lietuvaivaitis(tė) išlydimas(a) į kapus. Ilgai neužsibuvome, nepasiteiravau žmogaus vardo, nes, nors ir mėgstu po kapines pasivaikščioti, pačios laidotuves dažnai man per graudžios. Iš ten pasukome į mano seną gyvenvietę, 18-tą koloniją, senais laikais buvusią tankiai lietuvių apgyvendintą.

Pasiprašėme įleidžiami į užrakintą Dievo Apvaizdos bažnyčią, kur prieš 60 metų prie altoriaus klapčiu ku tarnavau. Po to, kai Šv. Jurgio bažnyčia buvo nugriauta, ši dabar yra seniausia stovinti, Chicago lietuvių pastatyta bažnyčia. Šauni ir graži. Viduje vitražai su lietuviškų organizacijų ir šeimų vardais ir pavardėmis. Kryžiaus keliai iš medžio išdrožti su lietuviškais žodžiais. Bet, jeigu daugiau norima su parapijiečiais pabendrauti, jau reikia mokėti ispaniškai.

Dievo Apvaizdos parapija buvo įsteigta 1900 metais Šv. Jurgio parapijiečių, kurie nesutarė su Šv. Jurgio tuometiniu klebonu Kriaučiūnu. (Nors kunigas/istorikas Vincas Valkavičius aiškina, kad tai įvyko dėl to, kad 18-tos kolonijos lietuvaivaitiams buvo per brangu važinėti tramvajumi ligi Bridgeporto.) Dar šiandien stovi ir klebonija, ir pradžios mokykla, kurią aš lankiau nuo 3 ligi 5 klases.

Mano motina, rašytoja Petronėlė Orintaitė-Janutienė, buvo stipraus charakterio, ir jinau irgi nesutarė su parapijos valdžia. Vokietijoje aš bu-

vau baigęs 3-čią klasę, bet atvykus į Chicago, nemokant anglų kalbos, buvau vėl pasodintas į 3-čią klasę su pažadu, kad perkels, kada gerai išmoksiu angliškai. Tas perkėlimas vis buvo delsiamas. Pagaliau, man pradėjus 5-tą klasę, motina atėjo išsiaiškinti. Seselė kazimierietė, mano mokytoja, visai aiškinosi, kol pagaliau pasakė: „Jeigu jis nebūtų toks nepaklusnus, būtume galėję jį seniai perkelti, bet...“ (Niekas ypatingai blogo nebuvau padaręs, bet buvau judrus vaikas ir, rodos, nesilaikydavau „drausmės“.)

Dievo Apvaizdos bažnyčia, kurioje prieš 60 metų straipsnio autorius tarnavo klapčiu ku.

Motina atrėžė: „Jeigu jis neklauso jūsų, tai muškite jį, bet netrukdykite jo mokslui.“ (Aš būčiau pasirinkęs atvirkščiai, bet manęs niekas neklausė.) Motina griebė mane už rankos, liepė pasiimti savo knygas ir pieštukus ir nuvedė į netolimą airių Sacred Heart parapijos mokyklą ir tą pačią dieną ten įrašė į jų 5-tą klasę. Vasarą persikėlėme į Marquette Park, ir, kad „nereiktų toliau aiškintis ir terliotis“, motina mane nuvedė į airių Šv. Ritos mokyklą 63-čioje gatvėje ir be niekur nieko įrašė į 7-tą klasę. Taip aš 6-tos klasės negavau net paragauti. Po pusmečio motina perkėlė mane (manęs vėl neatsiklausus) į lietuvių Nekalto Gimimo parapijos mokyklą, kur baigiau 7-tą ir 8-tą klases.

Po 18-tos pravažiavimo pro Bridgeportą. Mažai kas lietuviško čia likę, ypač Halsted gatvėje, kuri buvo labai judri ir lietuviška gatvė – dar lietuvių kino teatras „Ramova“ nenugriautas, bet jeigu nebus tvarkomas turbūt pats suklyps ir plytų kalną. O Lietuvių auditorija, kurioje ir linksmimėmės, ir rimtus minėjimus išklausedavome, nė kvapo nelikę. Jos vietoje kažkoks naujas pastatas.

Pasiekę Jaunimo centrą, pirmiausia lituanistinės mokyklos kavinėje užtikome skruzdėlyną mažučiu lietuviuku į lietuvaivaitių per jų

pietų pertrauką. Ir tai ne vienintelė Chicago lituanistinė mokykla. Buvo smagu matyti, kad prieauglis yra. Sakė, kad čia visi trečiabangiukai, taip pat, kaip ir pareižingos mokytojos. Užėjome į Lituanistikos studijų ir tyrimų centrą, kur, kaip visuomet, įsigijau keletą knygų.

Išalkome. Patraukėme link „Kunigaikščių užkeigos“ – kugelis, cepelinai, koldūnai, bulviniai blynai, silkės su šutintomis bulvėmis, šaltos ir šiltos barščiu sriubos ir lietuviškas alus

1939 m. New Yorko pasaulinės parodos Lietuvos paviljono. Yra ir biblioteka, kurioje tarp angliškų knygų yra ir nemažai senų lietuviškų knygų ir senos lietuviškos periodikos. Šiuo laiku vienuolyne gyvena apie 60 vienuolių, nors iš jų tikrai kokios gal 6 lietuviškai kalba. Galbūt jauniausia bus 70 metų, ir, aišku, jos nejaunėja. Viename aukšte įrengtos senelių globos patalpos toms vienuolėms, kurias jau senatvė palaužusi.

Iš vienuolyno patraukėme aplankyti mano giminių, kurios irgi nejaunėja, bet jau ir nebesensta. Viena grupė giminių guli savo požeminiuose „condominiums“ Šv. Kazimiero kapinėse, kiti – Lietuvių tautinėse. Abejose kapinėse daug taurių šaunių lietuvių palaidota. Visuomet malonu pasivaikščioti, bet ši kartą buvo ir labai šalta, ir vėjuota, tai greitai perėjome.

Sekmadienį su draugais klausėmės Violetos Urmanavičiūtės (Urmana), atlikusios pagrindinį vaidmenį „Tosca“ pastatyme Lyric Opera of Chicago. Ne tik gražus ir stiprus, bet ir labai švarus jos balsas – malonu klausyti. Aš ir bendrai publika grožėjomės visu spektakliu, bet publikos plojimas ir šūkiu buvo skirti ypatingai Violetai. Išėjus iš operos, per kelias minutes man beveik nosis nušalo – Chicago pasirūpino, kad neužmirščiau jos vardo – „The Windy City“.

Sekmadienio vakarą praleidome su grupele lietuvių svečiuose pas draugus Algį ir Rūtą Grigus. Turėjome progą apkalbėti „Tosca“ ir Violetą – vieni matėme, kiti dar laukė matyti. Prisiminėme senus draugus – kas miręs, kas ne, kas dingęs, kas gerą karjerą padaręs, kas pensijoje, kas per daug degtinę įsimylėjęs ir t.t. Buvo įdomu sužinoti, kad nemažai mūsų kartos lietuvių, daugiausia ne sūnūs, bet dukros, namuose slaugė ir slaugo savo tėvus ir motinas, vietoj to, kad supakuotų juos į senelių sandėlius. Retas mano amerikietis draugas tai suprastų – kita kultūra, kitas šeimos pareigų supratimas.

Pirmadienį su Andryte aplankėme University of Chicago. Patiko jai. Ir man būtų proga dažniau Chicagoje lankytis. Bet Atlanto pakraštys ir New Yorkas kol kas Andrytės pirmas pasirinkimas. Kai grįžome į Kaliforniją, jai buvo atėjęs iš Harvard universiteto, kur ji irgi prašymą padavusi, pranešimas asmeniniam pokalbiui (interview). Tad sunku žinoti, kur jinau nutūps. Paskui dar spėjome į Balzeko muziejų ir vėl į „Kunigaikščių užkeigą“. Po to nuvežiau Andrytę į oro uostą skristi namo, pats pasilikau dar vienai dienai.

Antradienis greitai prabėgo. Iš ryto aplankiau gimines, kur šiek tiek pasikalbėjome (nesuklyskite, čia ne tie patys giminės, kuriuos lankiau šeštadienį). Paskui važiuavau į „Draugo“ redakciją, kur tarp pažinčių ir šnekų pasirinkau dar ir knygų, ir pakviečiau vyr. redaktorę papietauti kartu (turbūt atspėjote – vėl „Kunigaikščių užkeigą“). Taip ir atėjo laikas važiuoti į oro uostą ir skristi namo. Norėjau užsukti į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, apžiūrėti vieną kitą lietuvių bažnyčią ar aplankyti buvusį draugą, bet laikas per daug greitai bėgo ir nespėjau. Reikės kitą kartą.

Mus apvedžiojo, viską aprodė ir paaiškino energinga, iškalbi ir labai geros nuotaikos seselė Teresė Papsytė (Papsys). Vienuolės turi muziejėli lietuviškų roдиниų – kai kurie jų iš

Vilnius, sausio 28 d. (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė apsilankė tarptautinėje dailės parodoje „Liublino unija ir jos epocha Jano Mateikos kūryboje“. Paroda surengta Liublino unijos 440 metų sukakties proga Taikosmėsios dailės muziejuje. Valstybės vadovė taip pat aplankė Lietuvos tūkstantmečio programos projektų parodą. Kartu su prezidentė parodas apžiūrėjo Lenkijos ambasadorius Janusz Skolimowski. Prezidentės teigimu, praėję 2009 metai Lietuvai buvo labai reikšmingi, todėl menininkų sugebėjimas įprasminti istorines akimirkas – geriausias palikimas ateities kartoms.

Prezidentė D. Grybauskaitė, Lenkijos ambasadorius J. Skolimowski ir Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys. **ELTOS** nuotr.

Lietuvoje pernai sumažėjo 20,900 gyventojų

Vilnius, sausio 28 d. (ELTA) – Šių metų pradžioje Lietuvoje gyveno 3,329,000 gyventojų – 20,900 mažiau nei prieš metus. Per pastaruosius ketverius metus jų sumažėjo 74,300, arba beveik 2,2 procento.

Statistikos departamento generalinio direktoriaus pavaduotoja Dalia Ambrozaitienė teigia, kad Lietuvoje gimstamumas gerokai padidėjo. 2009 m. gimė 36,600 kūdikių – 1,600 daugiau negu 2008 m. Gimusiųjų skaičius 1,000 gyventojų padidėjo nuo 8,9 2005 m. iki 11 2009 m. Tačiau ir padidėjęs gimstamumo lygis kol kas neužtikrina demografinės pusiausvyros ir kartų kaitos.

2009 m. mirė 42,000 žmonių (1,800 mažiau negu 2008 m.). Nuo 1950 m. mirtingumas 2007 m. buvo pasiekęs aukščiausią lygį: 1,000 gyventojų teko 13,5 mirusiojo, o 2008–2009 m. atitinkamai mažėjo iki 13,1 ir 12,6 mirusiojo. Kūdikių mirtingumas (mirusių vaikų iki 1 metų skaičius 1,000 gyventojų) sumažėjo nuo 5,2 2008 m. iki 4,9 2009 m.

Natūrali kaita (gimusių ir mirusių asmenų skaičiaus skirtumas) išlieka neigiama. 2009 m. mirė 5,400 žmonių daugiau, negu gimė kūdikių ir, palyginti su 2005 m., buvo 2,4 karto mažesnė.

Vilniaus valdžia sulaukė JAV ambasadorės paramos

Vilnius, sausio 28 d. (BNS) – Vilniaus valdžia paskelbė sulaukusi Jungtinių Valstijų ambasadorės Anne E. Derse paramos dėl sprendimo leisti homoseksualių eitynes.

Viešai išplatintame pranešime teigiama, kad merui Viliui Navickui ambasadorė savivaldybėje įteikė prezidento Barack Obama pranešimą apie homoseksualių asmenų teises.

„Ambasadorė Amerikos vardu palaikė savivaldybės sprendimą leisti eiseną 'Už lygybę'. Viešnia pabrėžė, kad Lietuvos sostinės nuostata visi-

kai sutampa su oficialiąja JAV nuostata šiuo klausimu“, – teigiama pranešime.

Vilniaus valdžia šią savaitę nusprendė leisti rengti seksualinių mažumų eitynes gegužės mėnesį prie Vilniaus koncertų ir sporto rūmų, nors Lietuvos gėjų lyga prašė leisti žygiuoti kitomis gatvėmis iki Rotušės aikštės.

Pakeisti savivaldybės sprendimą paragino Kultūros paveldo departamentas, nes renginiui numatytoje vietoje buvo senosios žydų Šnipiškųjų kapinės.

Premjeras į Lietuvą kvies ateiti ir „Facebook“

Atkelta iš 1 psl.

Taip pat numatyti susitikimai su investicinės bendrovės „Accel Partners“ atstovais, bankų, fondų valdytojais. Susitikimų metu bus kviečiama investuoti Lietuvoje, diegti inovacijas ir technologijas, bendradarbiauti su Lietuvos aukštosiomis mokyklomis ruošiant specialistus, padėti gilinti jų taikomąsias žinias informacinių technologijų srityje.

Amerikiečiams bus pristatytas ilgas sąrašas Lietuvos aukštųjų technologijų, alternatyvios energijos, biotechnologijos, informacinių technologijų įmonių. Premjeras pakvies „Facebook“ bendrovės atstovus išnagrinėti galimybes investuoti ir išnaudoti Lietuvos galimybes, aptars

planus steigti šalies atstovybę mokslo ir technologijų parke Silicio slėnyje.

Bankų ir fondų valdytojai bus supažindinami su Lietuvos makroekonominiais rodikliais, ūkio raida ir galimybėmis, vykdomomis struktūrinėmis pertvarkomis ir viešųjų finansų politika.

A. Kubilius taip pat ketina apsilankyti Stanford University California valstijoje, kur aptars galimybes stiprinti bendradarbiavimą tarp universitetų, skaitys pranešimą apie aukštojo mokslo ekonomiką ir aukštojo mokslo pertvarką Lietuvoje.

Washington, DC premjeras dalyvaus Maldos pusryčiuose su JAV Kongreso nariais ir kitų valstybių vadovais.

V. Ušackas gali keltis dirbti į Afganistaną

Vilnius, sausio 28 d. (Delfi.lt) – Iš užsienio reikalų ministro pareigų atsistatydinęs Vygaudas Ušackas diplomatinę veiklą gali tęsti Afganistane. Jam siūloma pretenduoti į naujai kuriamas pareigas – Europos Sąjungos (ES) misijos vadovo ir specialiojo įgaliotinio. Tokio pasiūlymo jis sulaukė Briuselyje dalyvaudamas Užsienio reikalų tarybos posėdyje, ir jau pateikė savo kandidatūrą, o sprendimas gali būti priimtas šiomis dienomis Londone vykstančioje tarptautinėje Afganistano konferencijoje.

Pats V. Ušackas, paklaustas apie tokią darbo galimybę, nuo tiesaus atsakymo išsisuko. „Įvertinęs įvairius siūlymus, žadu tęsti diplomatinę veiklą“, – sakė jis.

Minėtos pareigos atsiras Europos išorės veiksmų tarnyboje, kuri kuriamas išgaliojus Lisabonos sutarčiai. Savo veiklą ji ketina pradėti būtent nuo Afganistano, siekdama organizuoti afganistaniečiams mokymus, skatinti juos laikytis žmogaus teisių, kovoti su korupcija ir pan.

Planuojama, kad tarptautinei bendruomenei šioje šalyje atstovaus Jungtinių Tautų, NATO ir ES pareigūnai. Sąjungos atstovu turėtų tapti britų ambasadorius, o ES – specialusis atstovas, kuris kartu vadovautų Bendrijos misijai. Dabar šios pareigybės yra atskirtos.

V. Ušackas atsistatydino praėjusią savaitę, prezidentei Daliai Grybauskaitėi pareiškus nepasitikėjimą juo. Prezidentė neatmeta galimybės, kad V. Ušackas gali tapti ES misijos Afganistane vadovu ir specialiuoju įgaliotiniu, tačiau norėtų, kad ES užsienio reikalų tarnyboje dirbtų daugiau Lietuvos diplomatų.

„Po Lisabonos sutarties patvirtinimo kuriama didžiulė ES užsienio tarnyba. Lietuva į ją yra pateikusi nemažą sąrašą geriausių mūsų diplomatų, kurie galėtų pretenduoti užimti tam tikras pareigas“, – sakė D. Grybauskaitė.

Ji pakartojo jau anksčiau išsakyta savo nuomonę, kad V. Ušackas yra neblogas diplomatas, tačiau buvo nevykęs ministras.

Vilniečio juvelyro išradimas pripažintas visame pasaulyje

Vilnius, sausio 28 d. (ELTA) – Vilniečio Šarūno Davainio sukurtas masažinis stolas Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (WIPO) Tarptautinės paieškos biuro pripažintas pasaulyje neturiniu patvirtintu išradimu.

Pasak Š. Davainio, tai nėra tik masažo stalo ar pirties išradimas. Tai yra toks išradimas, kurių taip trūksta Lietuvai. „Mano tikslas – pristatyti pasauliui lietuviškos kultūros dalelę – lietuvišką sveikatingumo ir atsipalaidavimo programą, panaudojant Baltijos gintarą“, – sako jis.

Naujoji programa pagrįsta infraraudonųjų spindulių sąveika su gintaru ir kitokiais mineralais. Š. Davainis sukūrė masažinius stalus, kurių paviršius pagamintas iš gintaro gabalėlių, pro kuriuos eina infraraudonieji spinduliai, šildantys masažuojamą kūną. Pasak Š. Davainio, infraraudonųjų spindulių šilumos poveiktas gintaras skleidžia maloniai kvėpiančią gintaro rūgštį ir išskiria neigiamus (geruosius) jonus. Šis ant-

rinis šilumos spinduliavimas prasišverbia itin giliai į žmogaus kūną, suaktyvindamas medžiagų apykaitą, naikina laisvuosius radikalus, šalina toksinus, aktyvina ląstelių darbą, prisotindamas jas „gintaro deguonimi“ bei stiprindamas imuninę sistemą, šalina įtampą ir mažina įtampą.

Š. Davainis savo išradimą pritaikė ir infraraudonųjų spindulių saunai. Kai kuriais duomenimis, tai taip pat normalizuoja kraujo spaudimą, gerina kraujo sudėtį, gydo šlapimo pūslės uždegimus, mažina cholesterolio kiekį, gerina vidaus organų, ypač inkstų ir kepenų, veiklą.

„Dabar masažo salonuose vartojama rytietiški metodai. Šis išradimas atveria praktines galimybes įtvirtinti lietuvišką sveikatingumo programą SPA, masažų, poilsio ir pramogų verslo rinkoje“, – teigia Š. Davainis.

Pasak jo, šiuo išradimu jau sudomėjo SPA paslaugas teikiančios įmonės iš Japonijos, Didžiosios Britanijos ir Rusijos.

Lietuvos piliečiai susiję su Klaipėdoje sulaikyta milžiniška kokaino siunta

Vilnius, sausio 28 d. (BNS) – Lietuvos piliečiai yra susiję su praėjusią savaitę Klaipėdos uoste sulaikyta pusės tonos kokaino siunta iš Pietų Amerikos, vertinama šimtais milijonų litų, sako policijos generalinis komisaras Vizgirdas Telyčėnas.

„Yra tam tikri žmonės, su kuriais dirbama, o žiniasklaidoje pasirodžiusi informacija apie tai, kad nėra sulaikyta asmenų ir kad yra ne laiku sulaikytas kroviny – tiesiog žurnalistų pamąstymai“, – kalbėjo generalinis komisaras.

Anot V. Telyčėno, ši byla įtemptai tiriama. Generalinis komisaras pažadėjo daugiau informacijos apie tai suteikti kitą savaitę.

Vykdoma tarptautinė operacija, praėjusią savaitę Klaipėdos jūrų uoste sulaikytas 500 kilogramų kokaino kroviny. Aukščiausios rūšies kokainas buvo

paslėptas talpoje tarp šaldytos žuvies.

Iš Ekvadoro per Vokietijos uostus atkeliavusio krovinio kaina didmeninėje rinkoje – 50–100 mln litų, mažmeninė (gatvėje) – 250–300 mln litų. Manoma, kad siunta buvo skirta ne Lietuvos rinkai – ją ketinta išgabenti tiek rytų, tiek vakarų kryptimis.

Policijos generalinio komisaro pavaduotojas Visvaldas Račkauskas sakė, kad tai – didžiausias Lietuvoje sulaikytas ir iš apyvartos paimtas narkotikų kroviny bei viena iš didžiausių Europos Sąjungoje sulaikytų kokaino siuntų.

Premjeras Andrius Kubilius susitikęs su V. Telyčėnu pagyrė policiją už sėkmingą dalyvavimą tarptautinėje operacijoje ir teigė, kad tai rodo, jog policija gali įveikti iš tiesų sudėtingas užduotis.

Pasaulio naujienos

Prezidentas B. Obama skaitė metinį pranešimą

Atkelta iš 1 psl.

B. Obama pasiūlė trejiems metams įšaldyti kai kurias biudžetinio finansavimo programas, siekiant sumažinti didžiulį valstybės išlaidų perdiršį.

Prezidentas taip pat paragino sukurti dvipartinę komisiją, kuri ieškotų būdų, kaip sutvarkyti ilgalaikius biudžeto iššūkius, tokius kaip pensijų programa „Social Security“ ir pagyvenusių amerikiečių sveikatos apsaugos programa „Medicare“.

Kadenciją pradėjęs B. Obama žadėjo pertvarkyti sveikatos apsaugos sistemą ir įvesti apribojimus šiltnamio poveikį sukeliančiomis dujomis. Tačiau sveikatos apsaugos pertvarkos įstatymo artimiausiu laiku tikriausiai nebepavyks priimti, nes demokratai nebeturi 60 vietų daugumos Senate, kuri padėdavo apeiti respublikonų nepritarimą ir procedūrinės kliūtis.

Įstatymas dėl kovos su klimato šiltėjimu taip pat įstrigo, o netgi kai kurie jo šalininkai mano, kad tas dokumentas šiomet bus laikomas antraeilium. Tačiau prezidentas tvirtino nenuleisianti rankų.

JAV prezidentas Barack Obama pareiškė, kad laikysis savo pirmtakų Robert Kennedy ir Ronald Reagan kurso neplatinti branduolinio ginklo ir galiausiai jį visiškai uždrausti.

„Tuo metu, kai kariaujame du karus, didžiausias pavojus Amerikos tautai yra branduolinio ginklo grėsmė“, – pareiškė B. Obama. Drauge jis pažymėjo, kad Rusija ir JAV baigia derybas dėl naujos strateginės ginkluotės mažinimo sutarties. Pasak JAV prezidento, diplomatinės Washington pastangos ginti neplatinto režimą davė kai kurių teigiamų rezultatų. Drauge jis pažymėjo, kad Irano vadovai vis dar nevykdo prisiimtų išpareigojimų.

„Neturi būti abejonių, kad jie susilauks vis didėjančių pasekmių“, – sakė JAV prezidentas.

JAV vidaus problemos buvo pagrindinė Obamos pranešimo dalis, rašo „The New York Times“. „Jis iš viso nepaminėjo sustojusio taikaus reguliavimo Artimuosiuose Rytuose proceso. Taip pat jis nekalbėjo apie besiplečiančius ginčus tarp JAV ir Kinijos, jų didžiausios varžovės ekonomikos srityje, apie cenzūrą internete“, – sakoma straipsnyje.

„B. Obama nepanaudojo pranešimo apie padėtį šalyje tiesioginei užsienio vadovų kritikai. Jo pirmtakas prezidento pareigose George W. Bush priešingai, dažnai naudojo tokiais kalbomis Kongrese, kad apibrėžtų JAV ir jų varžovų tarptautinėje arenoje nesutarimus“, – pažymi dienraštis.

B. Clinton ragina skirti daugiau lėšų Haičio atstatymui

„Tikiu, kad ši šalis gali pakilti iš pelenų per labai trumpą laiką“, – tvirtino B. Clinton. EPA/ELTA nuotr.

Davosas, sausio 28 d. (Reuters-ELTA) – Buvęs Jungtinių Valstijų prezidentas Bill Clinton kreipėsi į pasaulio vadovus per Pasaulio ekonomikos forumą Davose, Šveicarijoje, prašydamas jų padėti atstatyti Haitį po galingo žemės drebėjimo.

B. Clinton, kuris yra specialusis Jungtinių Tautų (JT) pasiuntinys Haiityje, teigė, kad reikalinga skubi finansinė pagalba, siekiant pagelbėti nuo požeminių smūgių nukentėjusiems žmonėms, suteikiant jiems maisto, geriamo vandens bei saugų prieglobstį.

„Kyla rimtų problemų dėl maisto ir geriamo vandens. Šiuo metu mums reikia finansinės paramos labiau nei bet ko kito“, – teigė B. Clinton per forumą Davose. Jis pridūrė, kad visų pirma reikia užtikrinti pakankamą skaičių krovinių sunkvežimių, kuriais galima būtų išvežioti humanitarinę pagalbą.

B. Clinton taip pat ragino apsvarstyti ilgalaikes investicijas, taip padedant šaliai atsigaivinti po žiaurios stichinės nelaimės. Jis teigė, kad Haitis turi stiprias investicines galimybes.

„Tikiu, kad ši šalis gali pakilti iš pelenų per labai trumpą laiką. Tai galimybė iš naujo įsivaizduoti Haičio žmonių ateitį ir sukurti naują gyvenimą“, – tvirtino B. Clinton.

Tuo tarpu tarptautinės grupės tęsia paieškos ir gelbėjimo darbus Haičio rajonuose, sugriautuose per žemės drebėjimą sausio 12 d. Haičio prezidentas Rene Garcia Preval pareiškė, kad rinkimų, anksčiau paskirtų vasario 28 d., data nukeliama į vėlesnį laiką.

Pirminiais vertinimais, niokojamo žemės drebėjimo Haiityje aukomis galėjo tapti iki 200,000 žmonių. Gelbėtojams pavyko ištraukti iš po griuvėsių gyvus mažiausiai 135 žmones.

EUROPA

BERLYNAS

Tarptautinė organizacija „Transparency International“ stebės korupciją Rusijoje ir Jungtinėse Valstijose, pareiškė įtakinga Rusijos žmogaus teisių gynimo pareigūnė. Berlyne įsikūrusi nevyriausybinių antikorupcinė organizacija nuolat Rusiją įvertina kaip vieną labiausiai korumpuotų pasaulio valstybių. Pagal 2009 m. korupcijos suvokimo indeksą Rusija yra 146 vietoje iš 180, žemiau negu tokios šalys kaip Togas, Pakistanas ar Libija. JAV šiame sąraše užima 19 vietą.

LONDONAS

Afganistanui tarptautinė pagalba bus reikalinga dar iki 15 metų, perspėjo tos šalies prezidentas Hamid Karzai, kuris kalbėjo prieš 70 šalių konferenciją dėl Afganistano ateities. H. Karzai, kurio perrinkimas buvo patvirtintas praėjusių metų lapkritį po ginčijamų rinkimų, siekia užsitikrinti paramą savo netvirtai vyriausybei, tačiau JAV ir kitos NATO šalys patiria vis didesnę visuomenės spaudimą kiek įmanoma greičiau išvesti karių iš šios Centrinės Azijos šalies.

Šiaurės Korėja vėl paleido kelias artilerijos šūvius į Pietų Korėjos salos, esančios prie Korėjos pusiasalio vakarinių krantų, pusę, pranešama BBC naujienų svetainėje. Svediniai nukrito į šiaurę nuo ginčijamos abiejų valstybių jūros sienos Geltonosios jūros rajone. Šį ruožą Pchenjanas paskelbė uždara laivininkystei zona.

TBILISIS

Gruzijos vyriausybė patvirtino naują programą, kuri atmeta karinės jėgos naudojimą prieš separatistinius Abchazijos ir Pietų Osetijos regionus. Artimiausiu metu šis dokumentas turėtų būti pateiktas tarptautinėms organizacijoms ir partneriams. Dokumente vienareikšmiai pasakyta, kad Gruzija nesutarimus spręs taikiomis priemonėmis.

VARŠUVA

Nors yra laikomas vienu iš galimų laimėtojų, Lenkijos ministras pirmininkas Donald Tusk rudenių vyksiančiuose rinkimuose nesieks prezidento pareigų. Jis nori likti vyriausybės ir savo partijos, Piliečių platformos, vadovu, pareiškė D. Tusk.

RUSIJA

MASKVA

Rusija ir Baltarusija pasirašė pluoštą dokumentų dėl žalios naftos tiekimo, pranešė Rusijos vicepremjeras Igor Sečinas. Lig šiol nafta Baltarusijai buvo tiekama pagal 2007 m. pasirašytą tarpvalstybinį susitarimą, kurio galiojimas baigėsi 2009 m. gruodžio 31 d. Šalys dėl naftos tiekimo 2010 m. sąlygų derybas vedė nuo 2009 m. spalio, tačiau jų nespėta užbaigti iki metų pabaigos.

Rusijai nėra jokių kliūčių pareikšti karinę įrangą Iranui, pareiškė Rusijos valstybinės ginklų eksporto įmonės vadovas. Rusija su Iranu pasirašė sutartį dėl S-300 oro gynybos sistemų pristatymo Teheranui 2005 m. gruodį. Tačiau kol kas negauta jokių oficialių patvirtinimų apie sutarties vykdymą. Vakarų valstybės yra nusivylusios Irano nesugebėjimu pateikti konkrečius atsakymus į tarptautinių derybininkų pateiktą pasiūlymą dėl Teherano prieštarai vertinamos branduolinės programos.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGDADAS

Kovotojų grupuotė Irake, susijusi su „al-Qaeda“, tvirtina surengusi išpuolius seriją prieš tris Bagdado viešbučius, pranešė BBC. Grupuotė, pasivadavusi „Islamiškoji Irako valstybė“, prisimė atsakomybę už išpuolius Irako sostinėje, kurių taikiniai buvo viešbučiai, žuvo mažiausiai 36 žmonės. Šiuose viešbučiuose dažniausiai apsistoja žurnalistai ir saugos firmų darbuotojai. Pareiškimas buvo paskelbtas interneto svetainėje.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton patvirtino, kad daugiau nesieks prezidento pareigų. Tai ji pareiškė vienoje pokalbių laidoje, praneša agentūra AFP. Kartu H. Clinton sakė, kad nenorėtų būti valstybės sekretore visą antrąją kadenciją, jei rinkimus dar kartą laimėtų B. Obama. Anot H. Clinton, kuri yra buvusi pirmoji JAV dama ir senatorė, yra daugybė dalykų, kurie ją domina. Netolimoje ateityje ji norėtų grįžti į privatų gyvenimą, skaityti, rašyti ir galbūt dėstyti.

ATLANTIC ExpressCorp.

☎ 1-708-599-9680

www.atlanticexpresscorp.com

Šv. Velykų proga nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje

Mažų siuntų gabenimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Baltarusiją

Siuntinius siunčiamus laiku prašome pristatyti į mūsų surinkimo punktus iki Vasario 9 d.

Taip pat siūlome komercinių krovinių ir automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis. Asmens turto perkraustymas. Automobilių pirkimas iš visų JAV akcionų.

PASAULIO SPORTO NAUJIENOS

Parengė Paul Triukas

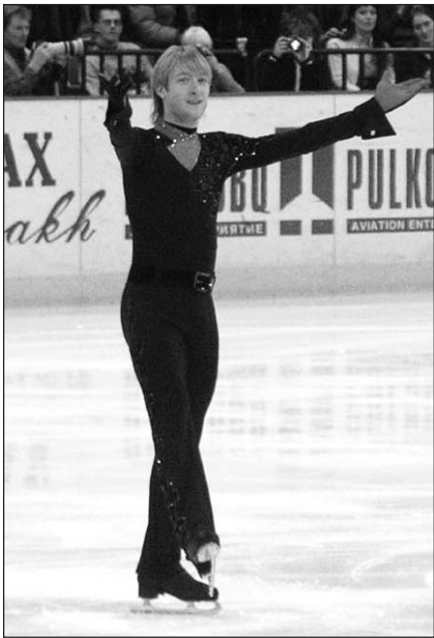

Europos dailiojo čiuožimo laimėtojai – rusai ir italė

Tris iš keturių aukso medalių Talline pasibaigusiame Europos dailiojo čiuožimo čempionate iškovojo rusai, o moterų varžybose laimėjo italė.

Šeštą kartą karjeroje aukso medaliu pasipuošė Rusijos atstovas, praėjusių metų pabaigoje į sportą sugrįžęs Evgeni Plushenko. Jis trumpoje programoje surinko didžiausią skaičių taškų – 91,30. Po ilgosios programos jis jau buvo surinkęs 255,39 taškus. Antrąją vietą užėmė taip pat po metų pertraukos į sportą sugrįžęs šveicaras, dukart planetos čempionas Stephane Lambiel. Trečiąją vietą laimėjo triskart Europos bei 2007 metų planetos nugalėtojas Brian Joubert. Keturiskart Lietuvos čempionas Saulius Ambrulevičius liko 34-oje vietoje, aplenkęs vos tris čiuožėjus.

Iš moterų geriausiai pasirodė

Evgeni Plushenko.

Italijos atstovė ir dabar jau triskart Europos nugalėtoja Carolina Kostner. Antrąją vietą užėmė suomė, praėjusių metų čempionė Laura Lepistö. Trečiąją vietą – Gruzijos atstovė Elene Gedevanishvili. Ji yra pirmoji Gruzijos atstovė, laimėjusi medalių Europos čempionato istorijoje. Lietuvė Beatričė Rožanskaitė liko 35-oje vietoje, surinkusi vos 29,60 taškus.

Porų varžybose auksą iškovojo Rusijos atstovai Yuko Kavaguti ir Alexander Smirnov. Antri liko vokiečiai Aliona Savchenko ir Robin Szolkowy, o tretis – kiti rusai Maria Mukhortova ir Maxim Trankov.

Šokių ant ledo varžybose auksą laimėjo rusai Oksana Domnina ir Maxim Shabalin. Antri liko italai Federica Faiella ir Massimo Scali, o bronzos medalius laimėjo rusai Jana Khokhlova ir Sergei Novitski.

Carolina Kostner.

Nepavykęs S. Cohen bandymas

Spokane vykusiame Jungtinių Amerikos Valstijų dailiojo čiuožimo čempionate nesėkmingai pasirodė Sasha Cohen.

S. Cohen reikėjo užimti bent antrąją vietą, tačiau po ilgosios programos ji nusmuko į ketvirtąją vietą ir prarado galimybę varžytis Vankouver žiemos olimpinėse žaidynėse. Auksą tarp moterų laimėjo Rachael Flatt. Antra liko Mirai Nagasu, trečia – Ashley Wagner.

Tarp vyrų aukso medalį iškovojo jau dukart JAV nugalėtojas Jeremy Abbott. Antruoju liko praėjusių metų planetos nugalėtojas Evan Lysacek, trečią vietą užėmė triskart JAV čem-

pionas Johnny Weir. Ketvirtoje vietoje liko Ryan Bradley.

Porų varžybas laimėjo Caydee Denney ir Jeremy Barrett. Sidabro medalius iškovojo Amanda Evora ir Mark Ladwig, o bronzos medalius laimėjo Rena Inoune ir John Baldwin.

Šokių ant ledo varžybose pirmąją vietą iškovojo dukart JAV nugalėtojai Meryl Davis ir Charlie White. Sidabro medalius laimėjo 2006 metų olimpinis žaidynių vicečempionas, dukart pasaulio vicečempionas ir penkis kartus JAV čempionas Tanith Belbin ir Benjamin Agosto. Trečią vietą laimėjo Emily Samuelson ir Evan Bates.

NBA visų žvaigždžių rungtynėse pasirodys pajėgiausi žaidėjai

Daugiausia taškų NBA visų žvaigždžių rungtynių balsavime surinko Cleveland „Cavaliers“ atstovas LeBron James.

Rytų konferencijos pradinis penketas bus kaip niekad stiprus. Pirmose gretose turėtų būti daugiausia gerbėjų balsų – 2 mln. 549 tūkst. 693, surinkęs L. James. Jis visų žvaigždžių rungtynėse žais jau šeštą kartą. Dėl antros puolėjo vietos daugiau nei pusė tūkstančio balsų atsiliko Boston „Celtics“ atstovas Kevin Garnett, surinkęs 1 mln. 978 tūkst. 116 balsų. Centro vietoje žais Orlando „Magic“ žaidėjas Dwight Howard (2 mln. 360

tūkst. 096 balsai). Gynėjų vietose rungtynes pradės Miami „Heat“ žvaigždė Dwyane Wade, surinkęs 2 mln. 327 tūkst. 550 balsus, ir Philadelphia „76ers“ sugrįžęs Allen Iverson (1 mln. 269 tūkst. 568 balsai).

Vakarų konferencijoje daugiausia balsų surinko Los Angeles „Lakers“ krepšininkas Kobe Bryant (2 mln. 456 tūkst. 224 balsai). Kitu gynėju bus dukart lygos naudingiausias žaidėjas Steve Nash, surinkęs perpus mažiau balsų – 1 mln. 222 tūkst. 235. Puolėjais žais Denver „Nuggets“ žvaigždė Carmelo Anthony (2 mln. 137 tūkst. 560 balsai) **Nukelta į 9 psl.**

Valdas Adamkus nuo jaunystės domėjosi sportu ir sporto veikla. E. Šulaičio nuotraukoje jis veda vieną iš lietuvių sportininkų suvažiavimų prieš daugiau negu 50 metų. Šalia jo – kitas aktyvus (jau miręs) sporto darbuotojas Bronius Keturakis.

V. Adamkaus dėmesys sportui nemažėja

EDVARDAS ŠULAITIS

Nors Lietuvos prezidento kadencija neseniai baigėsi, eiti Valdas Adamkus nėra jaunas vyras (gimė 1926 m. lapkričio 3 d. Kaune, tad jam 83 metai), jis ir šiandien nėra abejingas sportui. Buvęs prezidentas dažnai plaukioja, bėgioja, žaidžia tenisą. Jam patinka stebėti futbolą, krepšinį, tenisą ir kitas varžybas sporto aikštelėse ar per televiziją.

V. Adamkus sportuoja nuo pat jaunystės – pradėjo dar besimokydamas Kauno „Aušros“ gimnazijoje. 1948 m. Vokietijos pabėgėlių stovykloje įsikūrusioje Pavergtųjų tautų olimpiadoje lengvosios atletikos rungtynėse iškovojo du aukso ir du sidabro medalius. Atvykęs į JAV, 1951-aisiais įsteigė JAV lietuvių akademinį sporto klubą „Lituanica“. Buvo II Pasaulio lietuvių sporto žaidynių, vykusių 1983 m. Čikagoje, organizacinio komiteto pirmininkas, ilgą laiką vadovavo vyr. fizinio auklėjimo ir sporto komitetui (dabar žinomam kaip ŠALFAS).

Čia noriu atkreipti dėmesį į pokalbį su V. Adamkumi, išspausdintą žurnale „Sporto žmonės“ (2009 m. gruodžio 22 d.), kuris neseniai pasiekė Čikagą. Pokalbyje buvęs prezidentas prisipažįsta, kad svajojęs patekti į olimpiadą kaip aktyvus jos dalyvis, nors kaip svečias jis joje dalyvavo ne kartą. Pacituosime kelis atsakymus ir jam pateiktus klausimus.

– Ar pasikeitė Jūsų gyvenimas pasibaigus kadencijai? Turbūt turite daug laisvo laiko?

– Ne taip seniai Čikagos meras pakvietė mane į JAV, kur vyko didelė konferencija olimpiniais tikslais. Čikagoje gyvenau penkisdešimt metų, per tą laiką dirbau atsakingą darbą ir ėjau aukštas pareigas, todėl visą laiką teko būti žiniasklaidos dėmesio centre. Mūsų santykiai su meru yra labai geri ir jis puikiai žinojo apie mano ryšį su sporto pasauliu.

Kaip žinote, Čikaga siekė iškovoti teisę rengti 2016 m. olimpinės žaidynes. Todėl reikėjo pritraukti lėšų, sukelti susidomėjimą renginiu. Buvau pagrindinis kalbėtojas, atidarant dviejų dienų „Hilton“ viešbutyje vykusią konferenciją, į kurią susirinko maždaug 500 didelio masto finansininkų. Kitas konferencijos pranešėjas – Tonis Bleiras (Tony Blair).

Kai sužinojome, kad olimpiados rengimas atiteko Rio de Žaneirui, Čikagoje jautėsi didelis nusivylimas. Iš viso JAV praleidau kelias savaites, skaičiau paskaitas nemažoms universitetų auditorijoms, dalyvavau televizijos ir radijo laidose. Atvirai pasakius, po kelių dienų jau labai norėjau grįžti į Vilnių. O vos tik grįžusį į Lietuvą mane prajuokino klausimas, ar

gerai pailsėjau. Tai tik vienas epizodas iš mano gyvenimo pasibaigus kadencijai.

Užsibrėžiau tikslą palaikyti krūvį. Gauname labai daug laiškų, sulaukiame skambučių, esu kviečiamas į įvairias konferencijas ir renginius, todėl džiaugiuosi, kad turiu ką veikti ir sulaukiu pakankamai dėmesio. Didelio skirtumo tarp prezidento darbo ir dabartinių pareigų nejauciu ir nenoriu jausti.

– Kaip, Jūsų nuomone, gyvena Lietuvos sportas?

– Labai sunkiai. Šiuo metu vyksta krepšinio pergalių grandinės atoslūgis, tačiau tai nėra blogai. Mūsų užauginti krepšininkai rungtyniauja pajėgiausiose pasaulio komandose ir yra siejami su Lietuva, todėl tai yra puikus mūsų šalies pristatymas. Sudaromos sąlygos jauniems talentams. Nenoriu kalbėti vien tik apie krepšinio rezultatus. Plaukikų rezultatai turėtų skatinti mūsų jaunimą plaukti, galime džiaugtis ir lengvosios atletikos pergalėmis. Valdžia turi susirūpinti, kad turėtume bent vieną olimpinio lygio baseiną. Man gėda, kad visoje Lietuvoje tokio baseino neturime.

– Ar žinote, kad norima nugriauti baseiną Vilniuje?

– Tiesiog gėda, kad vyksta tokie dalykai. Žinau, jog dabar sunkmetis, bet jeigu Kauno Nemuno saloje galime sparčiai statyti didžiulę krepšinio areną Europos čempionatui, manau, galime rasti lėšų ir baseinui. Dovanokite už posakį, bet jeigu plaukdami kūdroje galime užauginti tokius kaip Janušaitis ar Titenis, tai pastatykite vieną gerą olimpinio dydžio baseiną su šuolių bokštais ir pamatysime, kaip mūsų plaukimo lygis kils į viršų. Manau, turime daug talentingo jaunimo, kuriam tiesiog reikia sudaryti sąlygas, ir mes pamatysime rezultata.

Yra ir daugiau įdomių V. Adamkaus pasisakymų ir kitus žurnale pateiktus klausimus, tačiau dėl vietos stokos jų neminėsim.

Čia tik noriu pateikti vieną įdomų faktą. Didesnę gyvenimo Amerikoje dalį teko bendrauti su prezidentu V. Adamkumi ir kartu spręsti nemažai klausimų. Bet vienas mano atmintyje išlikęs įvykis, liečiantis prezidentą, nukelia mane į 1953 metus. Šių eilučių autoriui teko rūpintis Cicero LSK „Tauro“ krepšinio komanda, dalyvaujanti vietinėse amerikiečių pirmenybėse, o dalį mūsų komandos narių pašaukė karinei priverčiai atlikti. V. Adamkus sutikdavo atvykti į Cicero miestelį pagelbėti mūsų krepšinio komandai pirmenybių rungtynėse, nepaisant, jog tuo laiku studijavo ir dirbo fabrike. Tai rodo didelį jo pasišventimą lietuvių sportui, kurio niekas negali nuginčyti.

Išleista knyga apie katalikišką „Žiburio“ draugiją

ALGIS VAŠKEVIČIUS
Specialiai „Draugui“ iš Lietuvos

„Žiburio“ draugija ir jos mokyklos – taip pavadinta Kazio Šapalo knyga, išleista Marijampolėje, „Piko valandos“ leidykloje. Tai ypatingas įvykis, nes katalikiška „Žiburio“ draugija suvaidino didžiulį vaidmenį Užnemunėje ir visoje Lietuvoje. 1906–1940 metais veikusios draugijos tikslas buvo šviesti lietuvius lietuvių ir katalikybės dvasia, teikti lietuviams visokeriopą pagalbą, skatinti solidarumo ir bendruomeniškumo jausmą.

draugijos veikla buvo itin pastebima. Draugijos veikla apėmė visą Užnemunę, ir net dalį Žemaitijos.

Pristatant naująją knygą Marijampolės kolegijoje, dalyvavo ir K. Šapalo dukra bibliotekininkė Teresė Gustienė, anūkė Inga Jonušienė. Viena iš knygos sudarytojų T. Gustienė sakė, kad tėvas rašė iki pat 1980 metų, bet nelabai tikėjosi, kad medžiaga apie katalikiškos pakraipos draugijos veiklą kada nors išvys dienos šviesą – sovietmečiu tai buvo neįmanoma. „Buvo padaryti aštuoni rankraščių egzemplioriai, kurie ėjo iš rankų į rankas. Išleisti šitą leidinį mes, vai-

šaukimas – mokyti. Ilgus metus jis dirbo istorijos mokytoju Šakių „Žiburio“ gimnazijoje, vėliau Kauno 6-ojoje gimnazijoje direktoriavo. Buvo mokinių labai mylimas, jie padėjo jam išvengti tremties, nes įspėjo apie pavojų iš anksto. Tėvas mirė nuo insulto 1982-aisiais, laidotuvėse dalyvavo daugybė jo buvusių mokinių“, – pasakojo T. Gustienė.

K. Šapalas sakydavo, jog knygą apie „Žiburio“ draugijos istoriją būtina išleisti todėl, kad būtų paneigta sovietinės propagandos skleista netiesa apie šią organizaciją. Draugijos veikla buvo reikšminga, plati ir savanoriška. „Kai matai, kokias lėšas mokykloms, bibliotekoms steigti skyrė to meto ūkininkai, sunku patikėti, kad ir šiais laikais galėtų būti kas nors panašaus“, – sakė K. Šapalo dukra. Tų ūkininkų vardai yra įamžinti šiame leidinyje.

„Žiburio“ draugijos archyvą K. Šapalas dar prieš Antrąjį pasaulinį karą paėmė iš kunigų marijonų, daug metų jį saugojo ir studijavo. Dabar šis archyvas yra saugomas Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje Vilniuje.

Prie naujosios knygos sudarymo prisidėjęs istorikas Algimantas Katiulis teigė, kad tai knyga apie mokytojus ir dvasininkus, apie žmones, kurie draugijos veiklos metais buvo pagrindiniai tautos švietėjai. Istorikas džiaugėsi, kad „Žiburio“ archyvas išliko, nes kitų panašių draugijų – „Saulės“ ir „Ryto“ – archyvai nėra išlikę.

Gruodžio viduryje Marijampolėje surengtas šios knygos pristatymas bei mokslinė konferencija „Žiburio“ draugija Katalikiškosios akcijos kontekste“. Konferencijoje plačiai apžvelgta draugijos veikla, pristatyta Katalikiškoji akcija 1918–1940 metais. Žymiausieji „Žiburio“ skyriai buvo Marijampolėje ir Seinuose. Po Pirmojo pasaulinio karo būtent ši draugija įsteigė gimnazijas Marijampolėje, Seinuose, Prienuose, Šakiuose, Vilkaviškyje, Kudirkos Naumiestyje. Konferencijos Marijampolėje metu buvo apsvaistytos draugijos tęstinumo galimybės ir įtaka studentų rengimui.

Pranešimus konferencijoje skaitė Vytauto Didžiojo universiteto ir Marijampolės kolegijos lektorius, kunigas profesorius Kęstutis Žemaitis, Vilniaus pedagoginio universiteto docentė daktarė Vida Pukienė, taip pat T. Gustienė, kuri yra M. Mažvydo nacionalinės bibliotekos darbuotoja.

Konferencijos dalyvius sveikinęs Vilkaviškio vyskupijos vyskupas emeritas Juozas Žemaitis pasidalijo savo prisiminimais apie savo mokslo metus Šakių „Žiburio“ gimnazijoje, kurioje daug metų istorijos mokytoju dirbo K. Šapalas. Konferencija susilaukė didelio susidomėjimo, atskleidė dar nežinomų puslapių iš Sūduvos krašto istorijos. Naujoji 500 egzempliorių tiražu išleista knyga apie katalikišką „Žiburio“ draugiją iš karto sudomino nemažai skaitytojų, besidominčių savo krašto praeitimi.

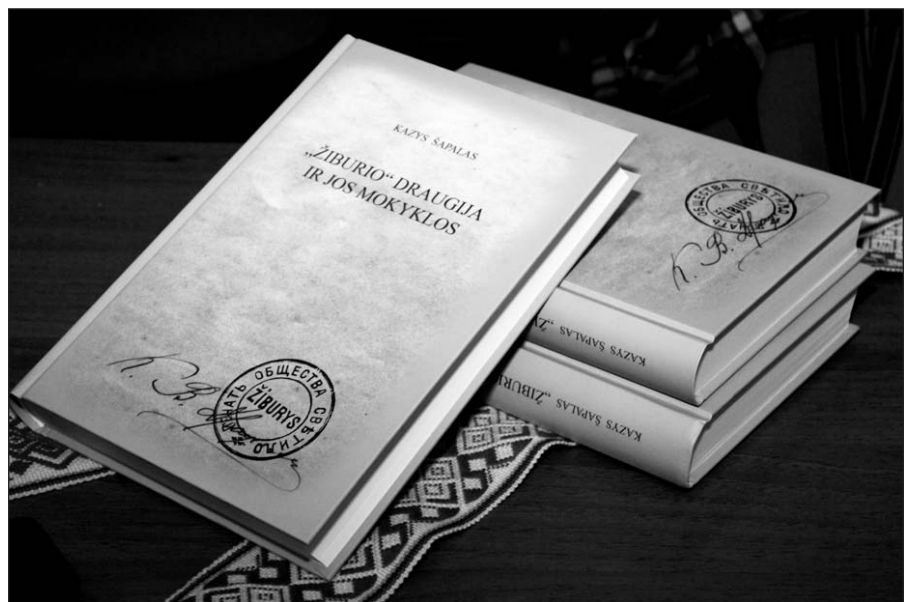
Savo tėvo knygą pasirašo viena jos sudarytojų T. Gustienė.

„Žiburio“ draugija steigė pradžios mokyklas ir gimnazijas, bibliotekas, beglobių vaikų ir senelių prieglaudas, rengė koncertus ir vaidinimus. Sumanymas išleisti knygą apie šią draugiją kilo dar 2006-aisiais, kai buvo minimas draugijos įkūrimo 100-metis. Tada garsus istorikas, profesorius habilituotas daktaras Antanas Tyla užsiminė, jog draugijos istoriją yra aprašęs pedagogas, ilgametis dėstytojas Kazys Šapalas, kad reikėtų tokią knygą sudaryti ir išleisti. Prireikė kelerių metų, kol buvo rastas finansavimas ir tokia knyga parengta bei išleista būtent Marijampolėje, kur

kai, bandėme savo jėgomis, bet buvo per sunku finansiškai. Kelis kartus jau atrodė, kad trūksta labai nedaug, bet tik dabar tą išties pavyko padaryti“, – sakė K. Šapalo dukra.

Pedagogas K. Šapalas gimė 1903 metais Marijampolės apskrityje, mokėsi Rygiškių Jono gimnazijoje, vėliau baigė Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, studijavo filosofiją, teologiją, buvo filosofo Stasio Šalkauskio mokinys, aktyvus studentas, ateitininkas, leido „Židinį“, kitus švietėjiškus leidinius.

„Tėvas buvo idealistas, tikėjo, kad jo pareiga – šviesti Lietuvą, o pa-

Naujoji knyga apie „Žiburio“ draugiją.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Pirmasis K. Smorigino pasirodymas Washington National Opera

Operos dainininkas Kostas Smoriginas.

R. Jurgaičio nuotr.

Aktorių ir bardą Kostą Smoriginą pažįsta daugelis mūsų skaitytojų – jis ne kartą su koncertais lankėsi JAV. Apie jo ir aktorės Dalios Brenciūtės 29 metų sūnų Kostą Smoriginą, operos dainininką, pernai debiutavusį JAV (koncertavo su Atlantos simfoniniu orkestru Atlanta ir New York „Carnegie Hall“) žinome daug mažiau. Tačiau sparčiai kylanti jauna operos žvaigždė greit taps žinoma daugeliui muzikos mylėtojų.

K. Smoriginas studijavo dainavimą Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje ir Londono karališkosios muzikos kolegijoje.

2005 m. solistas tapo pasaulio dainininkų konkurso Kardife finalininku, praėjusiais metais laimėjo trečiąją vietą P. Domingo tarptautiniame vokalistų konkurse „Operalia“.

2007–2008 metais jis tobulingosi Londono karališkajame operos teatre „Covent Garden“. K. Smoriginas atliko šio teatro scenoje daugiau kaip dešimt vaidmenų, susipažino su P. Domingo, A. Netrebko, J. Kaufmann, B. Terfel, A. Gheorghii, D. Chvorostovskij ir kitais pasaulinio garso operos dainininkais.

Šį sezoną artistas dainuos Berlyn „Staatsoper Unter den Linden“, kur atliks Escamillo Georges Bizet operoje „Carmen“, o balandžio 27 d. ir gegužės 1 bei 5 dienomis K. Smoriginas pasirodys Washington National Opera, kur dainuos Figaro Wolfgang Amadeus Mozart „Figaro vedybose“. Šiuo metu jis ruošiasi šiam vaidmeniui Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre.

„Draugo“ info

Ligos kaina spaudžia jauną šeimą

REGINA MUSNECKIENĖ

Pagryžuviškai Erika ir Raimundas Stoniai priversti nuolat gyventi ant ratų – tarp Pagryžuvio ir Kauno. Erikai sulaužytas stuburas. Maža to, paaiškėjo, jog septynių mėnesių jų dukrytė beveik nemato. Ji serga reta liga aniridija. Šeima sugrįžta iš Kauno, pasikeičia drabužius, nuveža atsakymus Kelmės medikams ir pasiima naujus siuntimus. Po kelių dienų vėl tenka traukti į Kauną.

Kūdikis kenčia skausmus

Erika ir Raimundas gyvena Erikos tėvų namuose. Čia jauku, tvarkinga, bet nėra patogumų. Jauna šeima svajoja apie socialinį būstą. Jaunutė Erika nešioja savo mažylę. Mergytės akys – tamsios lyg angliukai. Kad kūdikio žvilgsnis kitoks, Erika sako pastebėjusi, kai mergytei buvo mėnuo. Ji versdavo galvytę į viršų, lyg ten kažką matytų. Tėvai mažylę nuvežė pas akių gydytoją Vitą Jakaitienę. Mergaitei nustatyta reta liga – aniridija. Iš penkiolikos tūkstančių vaikų su šia liga gimsta vienas. Tai reiškinys, kai akyje visiškai arba iš dalies nėra rainelės. Dažniausiai įgimta liga. Bet ji gali atsirasti ir dėl rainelės trauminio atitrūkimo. Jei liga įgimta, rainelės dažniausia nėra abiejose akyse. Mažajai Tėjai dešinės rainelės iš viso nėra, kairėje yra tik jos dalis. Mergaitė tik trumpam fiksuoja žvilgsnį žiūrėdama į viršų arba į dešinę. Sergant aniridija regėjimo aštrumas sumažėja dėl šviesos išsisklaidymo ir akinimo per didžiulį vyzdį bei dėl kitų pakeitimų. Be to, mergaitei nustatyta ir glaukoma. Akispūdis dvigubai didesnis už normalų. Dėl to kūdikis kenčia skausmus. Kol veikia įlašinti vaistai, ji jaučiasi normaliai. Kartais, artinantis vaistų lašinimo metui, pradeda klykti. Matyt, ima skaudėti. Ji labai jautriai reaguoja į svetimus balsus, garsus.

Kas savaitę – į Kauną

Jau keli mėnesiai Stoniams beveik kas savaitę tenka važiuoti į Kauną. Dukrelę stebi Kauno klinikų medikai. Be to, jai teikiama pagalba Kauno vaiko raidos klinikoje „Lopšelis“. Čia Tėjai padeda neurologai, kineziterapeutai, psichologai, logopedai, ergoterapeutai, socialinė darbuotoja, dirba tiflopedagogai. Mergaitė mankštinama, gydoma, pratinama gyventi su savo negalia. Jai atliekamos įvairios procedūros. Dalis jų – mokamos.

Jeigu Erika su dukrele raidos klinikoje gyventų tris savaites, už maitinimą, pastogę ir procedūras tektų pa-

kloti apie tris tūkstančius litų. Jauna šeima ieško kitos išeities. Apsigyvena pas Erikos tetą Laimą. Tiek pinigų neišgalėtų sumokėti. Kol mažylei nesukaks trylikos metų, medikai negalės atlikti jokios operacijos. Vėliau būtų įmanoma persodinimas, lėšiuo pakeitimas ar kitokia pagalba. Iki tol ji turės lankyti akulų darželį, vėliau – mokyklą. Tokios mokyklos yra tik dideliuose miestuose. Paprastai žmonėms, sergantiems aniridija, skiriami taip vadinami dūminiai akiniai. Tačiau kūdikio niekaip nepriversi jų nešioti. Mergaitei bandyta įdėti nuo šviesos apsaugančius kontaktinius lęšius, tačiau, pasak Erikos, mažylę tik nuklykino, o lęšių įdėti taip ir nepasisekė. Balandžio mėnesį Tėja ketina paguldyti į lignonę. Galbūt nujautrinus medikams pavyks įdėti lęšius. Raidos centro socialinė darbuotoja savo išvadose rašo, jog šeima gyvena iš labai mažų pajamų ir gali patenkinti tik pačius pagrindinius savo vaiko poreikius. Erika pasakoja, jog tenka taupyti kiekvieną dukrai į akis lašinamų vaistų lašelį. Valstybė sumoka tik už mažą jų kiekį. Jei vaistų prireiktų daugiau, tektų patiems užsimokėti. O lašeliai – brangūs.

Neįgali mama

Medikų priežiūra reikalinga ir pačiai Erikai. Dar būdama mokinė, bėgdama slidžiu kiemu ji griuvo. Trūko stuburo slankstelis. Dabar jos stuburas sutvirtintas metalu. Atliktos trys operacijos. Jauna moteris mena abitūros egzaminus laikiusi specialiai jai paruoštoje vietoje, kad galėtų rašyti atsistojusi. Baigus gimnaziją Erika įsigijo apskaitininkės specialybę, baigė kompiuterių kursus. Tik darbo taip ir nepavyko surasti.

Dabar didžiausias jos darbas – rūpintis neįgalia dukra ir žiūrėti savo sveikatos. Paradoksalu, tačiau šiuo metu Erikos ir dukrelės neįgalumo pašalpos yra vienintelis jaunos šeimos išgyvenimo šaltinis. Raimundas kartais gauna tik atsitiktinių darbų. Moteris džiaugiasi, kad vyras rūpinasi ja ir neįgalia dukrele, kantriai neša jam skirtąją naštą: vežioja pas gydytojus, naktimis keliasi mažylės pamaitinti. Bet nepaliauja svajoti, kad Raimundas pagaliau susirastų normaliai apmokamą darbą. Jaunas vyras kabinaisi į gyvenimą. Buvo išvažiavęs į Norvegiją. Bet užsienyje darbai – laikini.

Neįgalios dukrelės gydymas atsieina labai brangiai. Daug lėšų išeina kelionėms. Brangus benzinas. Griūva automobilis. Kartą sugriuvo pusiaukelėje. Pliapė lietus. Tetos Laimos vyras iš Kauno atskubėjo jų gelbėti. „Jeigu nepadėtų artimieji, būtų labai sunku. Nežinau, kaip iš-

A † A VYTAUTAS MENČINSKAS

Mirė 2010 m. sausio 25 d., Vilniuje, Lietuvoje.

Gimė 1916 m. kovo 13 d. Lietuvoje, Magdalenos Brusokaitės ir Jurgio Menčinsko šeimoje.

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pasitraukė į Vokietiją, o iš jos su žmona Elena Matulaityte-Menčinskiene emigravo į Ameriką. Didesnę savo gyvenimo dalį su žmona Elena ir vaikais Norbert, Paul, Dana bei anūkėmis Leah ir Siobahn gyveno ir dirbo Cicero, IL.

Pastaraisiais metais su antrąja žmona Irena Leonavičiūte gyveno Lietuvoje.

Liūdesyje liko: žmona Irena, duktė Dana Daydodge, sūnus Norbert Menčinskas, marti Patricija Mencinskas ir anukė Siobahn Mencinskas.

Nuliūdę artimieji

gyventume, – sako Erika. – Neišbrendame iš skolų, nors kiek galėdami padeda tėvai, mano sesuo, tetos Laimos šeima, užsienyje dirbančios draugės. Prieš šventes buvome maloniai nustebinti, kai per Jaunimo centro surengtą gerumo akciją jaunas verslininkas Aurimas Gustas mums padovanojo kuponą šimtui litų benzino. Labai jam dėkoju. Neįsivaizduoju, ką daryčiau be visų šių žmonių.”

Gerumo akcija

Būtų labai gerai, jei atsirastų geros valios žmonių, kurie galėtų pa-

remti sunkiai sergančią Tėja ir jai gelbstinčius jaunos tėvus. Stonių banko sąskaita: **Erika Stonienė LT477300010096478999 Hanza bankas.**

„Šiaulių kraštas”

Redakcijos prierašas. Galime pasidžiaugti, kad į šį pagalbą prašymą jau atsiliepė ir Jungtinėse Valstijose gyvenančių lietuvių moterų klubas „Alatėja”. Čikagietės jau išsiuntė kelias dėžes dovanų mažajai Tėjai, netrukus Stonius turėtų pasiekti ir Klubu surinkti pinigai.

Erikos ir Raimundo Stonių dukrytė Tėja.

Margumynai

Gebėjimas atpažinti veidus – paveldimas

Kai kurie žmonės niekada nepamiršta pamatytų veidų, kitiems juos atpažinti sunku. Prosopagnozija sergantieji neatpažįsta net draugų. Dabar mokslininkai tvirtina, jog gebėjimas atpažinti veidus yra paveldimas ir nesusijęs su protiniais gebėjimais ar intelekto koeficientu, rašo Live-

Science.com.

Intelektu koeficientą smarkiai lemia paveldimumas. Ilgai manyta, jog jei esi protingas vienoje srityje, protiniais gabumais pasižymėsi ir kitose. Tačiau kai kurie įgūdžiai šiuo požiūriu išsiskiria, pvz., žmogus gali turėti neeilinių gabumų skaičiams, tačiau susidurti su kalbiniais sunkumais. Tokie atvejai patvirtina spėjimą, teigiantį, jog protas yra kaip šveicariškas karininko peilis – bendros paskirties įrankis, turintis daug specialios paskirties įrankių, aiškina mokslininkai.

Dabar mokslininkai aiškinasi, ar kiti pažintiniai gebėjimai, tokie kaip kalba, skaičių supratimas ar navigacija, taip pat paveldimi ir nesusiję su protiniais gabumais ar kitais pažintiniais gebėjimais.

BNS

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**A. a. Juzelė Laukaitienė (Raguckaitė)** mirė savo namuose sausio 27 d. apsupta artimųjų. Apie laidotu vėsus bus pranešta vėliau.

◆**Lietuvių dailės muziejuje Pasaulio lietuvių centre, Lemont, sausio 31 d. 12:30 val. p.p.** atidaroma Jadvygos Penčylinės paroda „Nevystančios gėlės“. Kviečiame apsilankyti.

◆**Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyriaus iškilminga sueiga** įvyks š. m. vasario 6 d. 2:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, apatinėje valgyklos salėje. Dalyvaujame uniformuoti.

◆**Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, vasario 12 d. 7:30 val. v.** vyks keramikės Sonatos Kazmieraitienės ir tekstilininkės Raimondos Daras jungtinės parodos „Prieglobstis“ atidarymas. Kviečiame dalyvauti.

◆**Vasario 7 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL) po 11 val. r. šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje bus skaitomas organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ metinis veiklos ataskaitinis pranešimas. Popietės pradžia – 12:30 val. p. p. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.childgate.org arba parašę el. pašto adresu: vvm@childgate.org**

◆**Kun. Gintaras Jonikas iš Detroit atvyksta vesti Susikaupimo šeštadienį, vasario 27 d., Ateitininkų namuose, 1380 Castlewood Dr., Lemont, IL. Pradžia – 9 val. r. Renginį globoja Akademiniškas skautų sąjūdis ir Ateitininkų namų valdyba. Registruotis prašome pas Vidą Maleiškiene tel.: 630-257-8087 arba el. paštu: vidajonas@sbglobal.net**

◆**Visus, kurie nėra abejingi Lietuvos laisvei ir tautos vienybei, kviečiame atvykti į šventę „Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimui – 20 metų!“, kuri vyks Libertyville Civic Center, 135 W Church Street, Libertyville, IL 60048 sekmadienį, vasario**

28 dieną, 2 val. p. p. Invokaciją skaitys kunigas Gediminas Jankūnas, sveikinimo žodį tars JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdybos pirmininkė Irena Vilimienė. Gros ir dainuos Ligita ir Algimantas Barniškiiai, šoks „Laumės“ tautinių šokių kolektyvas. Vaišinsimės „Smilgos“ vėdarais ir cepelinais, gira, kava ir arbata su lietuviškais skanumynais. Kartu šoksime ir dainuosime. Kviečiame visus atsinešti lietuviškas trispalves vėliavėles – ne tik įprastas, bet ir pačių pieštas, pasiūtas ar megztas.

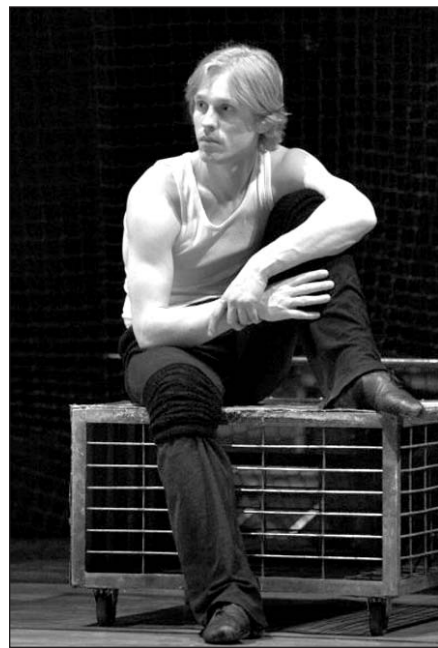
IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Sekmadienį, vasario 7 d., Lietuvių klube (St. Petersburg, Florida) po pietų bus rodomas kino filmas, sukurtas Lietuvoje, apie Lietuvos himno autoriaus Vinco Kudirkos gyvenimą.**

◆**Šeštadienį, vasario 13 d., nuo 6 val. v. iki 10 val. v. Šv. Jurgio lietuvių parapija kviečia visus į 74-ąją metinę Užgavėnių vakaronę „MARDI GRAS“ Šv. Jurgio parapijos salėje (Salmon ir Venang gatvių sankryžoje, Philadelphia, PA 19134) Jūsų laukia skanus maistas, muzika ir gera nuotaika!**

◆**Vasario 21 d. 1:30 val. p.p. Boston Lietuvių piliečių klube vyks Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. Programos I dalis: Nepriklausomybės Aktų skaitymas ir pranešimas „Studentų ir moksleivių stažuotės Lietuvoje“ (pranešėja – JAV LB KV vice-pirmininkė Birutė Bublėnė. II dalis: Koncertuoja žymūs Lietuvos atlikėjai balerina Eglė Špokaitė, Fulbright stipendininkas smuikininkas Martynas Švėgžda von Bekker, baletų šokėjas Martynas Rimeikis ir bostonietė pianistė Ginta Bistras.**

◆**St. Petersburg (Florida) Lietuvių klubas š. m. vasario mėn. 21 d. minės Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Pagrindinis kalbėtojas – visuomenininkas Juozas Gaila. Pamaldos už Lietuvą vyks Šv. Vardo bažnyčioje 1:15 val. p. p. Į Lietuvių klubo patalpas rinksimės 2:30 val. p. p., kur bus pietūs. Po pietų – minėjimas.**

Baletų šokėjas Martynas Rimeikis. **Asmeninio albumo nuotr.**

JAV LB Krašto valdybos kultūros taryba ir Vidurio Vakarų apygarda
vasario 20 d., šeštadienį, 7 val. v.
kviečia visus muzikos ir baletu gerbėjus į šventinį Lietuvos meno meistrų koncertą
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENAI PAMINĖTI

Koncerte dalyvaus Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro žvaigždės – balerina **Eglė Špokaitė** ir jos partneris **Martynas Rimeikis**, Amerikoje studijuojantis žymus smuikininkas **Martynas Švėgžda von Bekker** ir pianistė **Ginta Čepinskaitė-Bistras**.

Koncertas vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636).

Daugiau informacijos tel.: 708-691-9674.

„DRAUGAS“ – IŠEIVIJOS GYVENIMO DABARTIS IR ATEITIS

Be Draugo fondo dienraštis nebūtų sulaukęs šimtmečio. Aukokime Draugo fondui įvairiomis – gimtadienių, vardadienių, jubiliejų, švenčių ir kt. – progomis. Įamžinkime savo artimuosius Draugo fonde.

Čekius rašyti: *Draugas Foundation, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.*

Laima Reiss. Arka senamiestyje.

Sausio pradžioje Waterbury Silas Bronson Library, 267 Grand Street, Waterbury, CT 06702 atidaryta „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ savanorės ambasadorės Laimos Reiss netradiciškai atspausdintų ant drobės fotodarbu paroda, skirta praeitais metais minėtam Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui ir Lietuvos Nepriklausomybės dienai.

Paroda veiks iki vasario mėnesio pabaigos. Atvykę į parodą meno mylėtojai galės įsigyti L. Reiss fotografijų ir du menininkės neseniai išleistus fotoalbumus apie Lietuvą.

Parodą aplankyti galima kasdien nuo 9 val. r. iki 8 val. v. (penktadienį iki 5:30 val. p.p.). Sekmadienį biblioteka dirba nuo 10 val. r. iki 2 val. p.p. Daugiau informacijos rasite apsilankę tinklalapyje <http://www.bronsonlibrary.org/>

„Draugo“ knygynėlyje

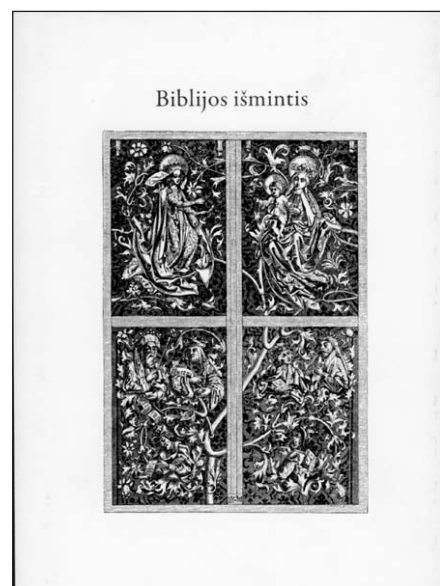
„Biblijos išmintis“

Iris Seidenstricker „Biblijos išmintis“. Iš vokiečių kalbos vertė Julija Navickaitė. 214 p., kietas viršelis. Leidykla „Alma littera“, 2008.

„Nešliaužiok prieš kvailį, nerodyk šališkumo didžiūnui“, „Kas kasa duobę kitam, tas pats į ją įpuls, kas spendžia spastus, tas pats bus jais pagautas“ – tai mintys, kurias Iris Seidenstricker surinko iš populiariausios visų laikų knygos „Biblijos“ ir sudėjo į gražiai išleistą posakių ir aforizmų knygelę.

Ieškote būdų, kaip išspręsti konfliktą? Veiklos planų savo profesijai ir kilimui tarnyboje? O gal patarimų, kaip išsaugoti sveikatą ar tvarkytis su pinigais? „Biblijoje“ rasite atsakymus į visus šiuos ir dar daugybę kitų klausimų. Joje glūdi nepakartojami žmonių patirties ir įžvalgų lobiai, o viskas, kas rūpi mums šiandien, jai irgi nesvetima.

I. Seidenstricker šioje knygoje surinko tikrą gausą protingų, paguodžiančių, kupinų meilės ir įkvepiančių patarimų svarbiausiomis gyvenimo temomis: meilė ir partnerystė, laimė ir nelaimė, draugai ir priešai, sėkmė ir nesėkmė, išmintis ir pasitikėjimas. Kas leis į šią išminties klotų gelmes, atras, kad „Biblija“ tebėra aktuali šiandien ir gali mums būti išmintingu vedliu bei patarėju visose gyvenimo situacijose.

Knyga gražiai išleista. Ji gera dovana draugui.

Knygos autorė Iris Seidenstricker gimė 1968 m., studijavo germanistiką, filosofiją ir pedagogiką, dirba populiarių leidinių leidykloje spaudos ir autorinių teisių referente.

Knygos kaina – 21 dol. Ją galima įsigyti paštu, pridėdant 10,25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Vienos knygos persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokesčiai. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel.: 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500